

27-34
ÁRA 50 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 2-49, 198-04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 1800 K.
Félévre 950 K. Negyedévre 480 K.
Egyes szám ára -- -- 50 korona.

Budapest, 1923.

IV. évfolyam, 27. szám.

Vasárnap, július 8.

A póruljárt uszító.

(-) A magyar közéletben ujabban ismét erősen dolgoznak a méregkeverők. Minden bajt, ami természetes következménye a trianoni békeszerződésnek, a keresztény nemzeti kormányzat rovására irnak. A börzén rontják a magyar korona értékét, a boltokban vakmerően emelik a drágaságot, az újságokban merészen izgatnak a kormányzó és a magyar állam ellen s a munkások és iparosok

között bujtogatnak a rend ellen. Az elégtelenséget szítják, holott minden bajt, ami elégtelenségre okot ad, ők idézik elő. Ugyanaz a maszk dolgozik a börzén, az árdrágításban, a sajtóban és a prolik között. Csak az álarc más és más, de alatta egy és ugyanaz a bujtogató lapít.

Ma a drágasággal uszítanak. Húsz éve az «általános, titkos» volt az uszító eszméjük, öt éve meg a szocializmus. Egyszer már tönkretették az országot. Ma is annak vagyunk a koldusai, még se nyugosznak.

Decsi (Tolna megye) lányok a Falu Szövetség szekszárdi kiállításán.

Salamon templomának összeomlása óta a nemzetek megrontására szédtek szét a bujtotatók. Rothasztó munkájukat mi — magyarok — érezük legjobban. A «jogrend» után kiabáltak, mikor a nép haragja elkeseredett kitörésekben fordult ellenük. Az ellenforradalom utórezgése idején a «nagy» Vázsonyi Vilmos, minden demokraták koronázatlan cárja, bömbölt legjobban a jogrend után. A népitételek ellen a törvényes bíróságok uralmát követelte. Utána az egész «jogrendkara-ván» a bíróságok után kiállott.

Az ellenforradalmi kilengések megszűntek. Különítmények nincsenek. A kormány rendet temtett. Ha elvéve még akad is egy-egy éretlen suhanc-botrány, általában soha nem volt olyan rend az országban, mint pár esztendő óta. Szabadon börzészhetnek, mulathatnak és korzózhatnak.

Nagyon jól megy már a dolguk, — úgy látzik, — azért nem férnek a bőrükbe. Vázsonyi, a «jogrend» legfőbb öre, aki — dicsőségünkre — igazságügyminiszter is volt, Szent István országában melegedett meg legjobban. Túltett valamennyin az uszításban. Ugyanazt a bíróságot kezdte ki, amelyiknek a talárjába kapaszkodott egész fajtája, mikor a magyar nép haragja ellene irányult.

Vázsonyi a bíróság gyalázására uszította a vörös képviselőket a nemzetgyűlésen. A független magyar bíróság legfőbb biztosítéka minden személybiztonságnak ebben az országban. Ezt a bíróságot támadta meg megdöbbenő vakmerőséggel a puffedt demokrata, de leleplezték.

Már régóta elnézzük, mint uszítja a háttérből a fölforgatókat Vázsonyi úr. Azt hitte, hogy majd titokban marad minden az «együgyü» magyarság előtt, amely azt is megbocsátotta neki, hogy «kulturbestiáknak» nevezte történelmünk nagyjait. De leleplezték. A nemzetgyalázást elfeledtük — sajnos — de a bíróság gyalázása a torkára forr mindenkinek. A felháborodás vasökle lecsap minden uszítóra, akármilyen pöffeszkedő demokrata nagyság.

☞Budapest, július 7.

Tizenhatmillió métermáza búzatermésre számítanak a gazdasági tudósítók. Négytízmillió métermázával több lesz tehát az idei termés csak búzából, mint a múlt évi. De mivel ez nagyon szerényen van számítva és még a többi gabonafélékből is jó közepes a termés, minden túlzás nélkül becsülhetjük pár száz milliárd koronára azt a többletet, amennyivel nagyobb az ország mezőgazdaságának az idei hozama a múlt évinél. Száz milliárdra rúg a kiviteli lehetőség a mezőgazdasági terményekből, ami viszont azt jelenti, hogy sok külföldi pénzre teszünk szert. Ez pedig igazság szerint — pénzünk további romlását és a drágaság további emelkedését akadályozza meg. Így dolgozik a sokat szidott mezőgazdaság, míg a liberálisok a bőrszel spekulációval — munka nélkül — élőködnek az országban.

A demagógok halála. Gaál Gaszton leleplezte a radikális demagógokat. Folyton a földet osztják a nemzetgyűlésen és szidják a nagybirtokot, de künn a zsidó nagybirtok védőüggyvédjei. Ennek a fajtának tipikus képviselője Dénes István, akinek csupán a merészsége nagyobb, mint a tudatlansága. A fiskális úr szépen keres a népharásztásból. Neki szépen jövedelmez a földreform. Ő beszélt a kenderkaszálról, mint szakértő. Méltó azokhoz a szocialista képviselőkhöz, akik azt hirdetik, hogy a cseresznyefát csak meg kell «rázni» s ölébe hull a gazdának egész évi adója. Ezek beszélnek arról is, hogy a tehén ingyen adja a tejet a gazdának, hát miért nem adja az is ingyen a sztrájkban fáradt elvtársaknak?!

Hogyan építkezhet olcsón a kisgazda?

Irta: Fuchs Géza építész, tanársegéd a magyaróvári gazdasági akadémián.

(5. folytatás.)

Ezekben akartam csak röviden ismertetni azokat az olcsó anyagokat, amelyek a kisgazda rendelkezésére állanak és amelyek felhasználásával építkezéseinek bizonyos megtakarításokat érhet el.

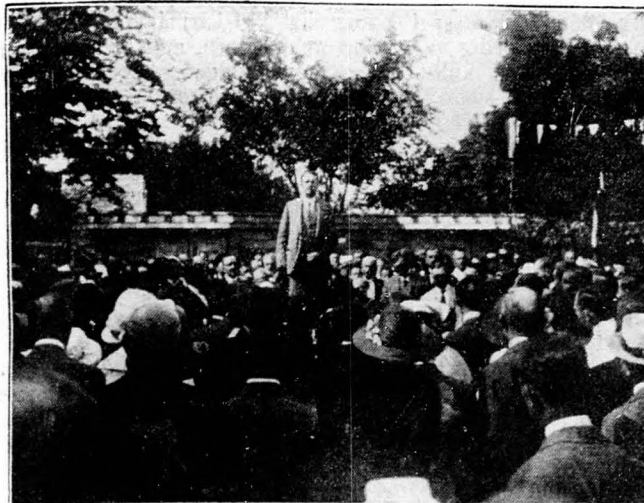
Mielőtt még az egyes épületrészek, helyiségek célszerű és mikénti elhelyezésére rátérnék, egy pár szót szeretnék szólni a lakóhelyiségek padlózatának deszkával való burkolása mellett.

Sajnos, általános szokás nálunk, hogy a lakóhelyiség talaját agyagburkolattal látjuk el. Bár ez a mód mindenestre a legolcsóbb, mégis a földes szoba ellen egészségi és tisztántarthatósági szempontból tiltakoznom kell. Bármilyen gondosan készüljön is az agyagburkolat, szinte elkerülhetetlen, hogy a különösen tavasszal feltörő talajlevegő be ne hatoljon szobánkba, annak levegőjét a magával hurcolt veszedelmes, különböző betegségeket terjesztő baktériumok ezreivel meg ne fertőzze. A gondos mindennapi tisztogatás pedig az agyagburkolat tulajdonságainál fogva lehetetlen, már pedig a tisztaság az egészség első főkövetelménye. Mindezen hátrányok miatt az agyagburkolat helyett, ha anyagi körülményeink nehezen bár, de mégis megengedik, úgy jól záró deszkaburkolatot alkalmazzunk. Konyhánk padlóját pedig téglával vagy az esetleg olcsóbban beszerezhető és majdnem mindenütt kapható cementlapokkal burkoljuk be. A cementlapokat a tökéletes nézégzárás elérése céljából cementhabarcsba fektessük. Éléskamránk és mellékhelyiségeink padlóját azután már készíthetjük agyagból. Az agyagpadló házagumentését, jól záródását, összetartását, az alapos lesujkoláson kívül a felső rétegbe kevert marhavér, marhaszőr és vasreszelék, vassziporka által is növelhetjük. Ugyanezen módon készíthetjük istállóink padlózatát is, ha az állati vizeletet összegyűjteni, elvezetni nem akarjuk. Igaz, hogy ekkor tekintélyes értékről mondunk le a vizeletből elpárolgó nitrogénvesztéségek következtében.

Általános szempontok épületek elhelyezésénél.

Milyen talajra építkezünk, milyen fekvést adjunk lakóhelyiségeinknek, ez az első kérdés, mely válaszra vár. Az altalaj, melyre építkezni akarunk, lehetőleg száraz, alacsony talajvízjárású, pecegödörktől, trágyadomboktól, ezek elszivárgó tisztátalanságaitól meg nem fertőzött legyen. Ne legyen szeméttel, régi épületek törmelékeivel feltöltött. Az ilyen feltöltéses talaj sem az épületnek nem nyújt kellő szilárdságú alapot, csak költséges eljárások mellett, sem egészségi követelményeinknek nem felel meg. A szeméttel, régi épületek törmelékeiben a láthatatlan kicsinyesű lények (baktériumok) milliói élnek és tenyésznek. E baktériumok a legkülönbözőbb betegségeket képesek felidézni, az ilyen megfertőzött altalaj tehát magában hordozza a reá épített szerencsétlenségét. Ha más megoldás nincsen számunkra, csak akkor építsünk gödör felé, de a gödört vagy tiszta agyaggal, vagy homokkal, vagy kellő módon feltárt szilakkal töltjük föl. Feltárt salakon érve azt a salakot, mely a levegővel hónapokon át érintkezett, az esőnek, hónapok kitett helyen állott s így a benne nagymennyiségben visszamaradt gázoktól a szél, az eső kimosása által megszabadult. Az ilyen hordalékaltalajon az alapozást természetesen nagy gondal kell végezni és az alapfalakkal egészen a szilárd talajig le kell menni. Az ilyen alapozásnak több módja van. Cikkem keretén ezek részletes tárgyalását azonban nem engedek meg.

Ottthonunk elhelyezésénél sohase feledjük el, hogy lakószobánkat, annak ablakait úgy rendezzük el, hogy mennél több napfény hatolhasson be rajta. Legkellemesebb és legegészségesebb tartózkodást nyújt délkeleti fekvésű, erre nyíló ablakos szoba.

Képek a Falu Szövetség szekszárdi kiállításáról.

Balról: Órffy Imre nemzetgyűlési képviselő fejtegeti a kiállítás jelentőségét. — Jobbról: Sárközi himzések, kézimunkák, varrottasok csoportja.

A reggeli nap éltető sugara már bevetődnek az ablakon, viszont nyáron a napfény perzselő melege már nem éri. Ha a telek fekvésénél fogva ez az elrendezés el nem érhető, úgy bármint irányt adhatunk lakóhelyiségünknek, csak északit, északnyugatit ne! Az északi fekvésű helyiség hűvös, télen nehezen fűthető, nyirkos levegőjű, a napfény sohasem éri; az északnyugatit még némi csekély napsugár felkeresi ugyan nyári alkonyatkor, de ez édeskevés, amellyel a nálunk uralkodó északnyugati szél szeszélyeinek teljesen ki van téve.

Szobánk ne legyen lelket komorító sötét odu, a napfény, a világosság behatolására megfelelő nagyságú ablakkal bírjon. Az ablaknagyság helyes megválasztásával elérjük a jól szellőztethetőséget, a tiszta levegő gyors bejövését is. Az ablakfelület leghelyesebb nagysága az alapterület $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{10}$ része. Egy 25 m² alapterületű szobára kell tehát 1 drb 2·00 × 1·5 m. vagy 1·80 × 1·40 m. oldalméretű ablak. (Vége következik.)

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

Horthy Miklós kormányzó Belitska Sándor honvédelmi minisztert saját kérelmére felmentette a honvédelmi minisztérium vezetésétől és helyére Csáky Károly gróf tábornokot nevezte ki honvédelmi miniszternek. Az új honvédelmi miniszter nyomban elfoglalta az állását.

Kállay Tibor pénzügyminiszter a nemzetgyűlésen törvényjavaslatot terjesztett be a

mezőgazdasági művelésre alkalmas területek lecsapolására.

Erre a célra az idén 40 millió korona költséget engedélyeznek. A törvényjavaslat értelmében a *belviáztól károsított területek tulajdonosait a földművelésügyi miniszter kötelezheti a kártékony vizeknek lecsapolására.*

Ugyancsak a pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be a közszolgálatban álló és más alkalmazottak létszámának csökkentéséről. December 31-ig

20 százalékkal csökkentik a közalkalmazottak létszámát.

A törvényjavaslat intézkedik szervezeti változtatásokról is. Az úgynevezett *csonkamegyéket* összevonják. Olyan községekben, ahol két vagy több elemi népiskola van és a tanítótelesek száma nem haladja meg a hatvanat, ezeknek az iskoláknak államsegélyét meg kell szüntetni és egyetlen községi vagy állami iskolát kell felállítani.

A nemzetgyűlésen folytatták a felhatalmazási törvényjavaslat tárgyalását. A szocialisták régi szokásukhoz hiven ismételten rögtönöztek zajos jeleneteket. Egy szocialista képviselő beszéde során Vázsonyi Vilmos a mentelmi jog védelme alatt a *független magyar bíróság gyalázására úsztotta a vörösöket.* Eckhardt Tibor képviselő leleplezte Vázsonyit és a Ház helyeslése között mutatott rá, *mennyire sajnálatos, hogy ez az ember valamikor Magyarországon igazságügyi miniszter lehetett.* Vázsonyi támadásával szemben egyébként a bírák és ügyészek bünvádi úton keresnek elégtételt.

Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter egy interpellációjára adott válaszában kijelentette, hogy a földigénylésnél szükségtelennek tartja az ügyvédi közbelépést, mert az ügyvédek úgy sem tudnak földhözjutás dolgában segíteni.

A földművelésügyi miniszter a *kis haszonbérletekre* vonatkozó rendelkezést legközelebb egy évre meghosszabbítja.

Új képviselők.

Az *eleki* választókerületben Rubinek Istvánt, a kisgazdapárt hivatalos jelöltjét választották meg egyhangúlag képviselőnek. Az új képviselő már benyújtotta madátumát a nemzetgyűlésen.

Jánosfi Zoltánnak, a Debrecen III-ik választó-kerületnek képviselőjének, a mandátumát megsemmisítették, mert a választójogi rendelet értelmében, nem választható meg képviselőnek az, akit állásából fegyelmi úton elbocsátottak. Jánosfi pedig a református konvent állásából *hazafiatlan magatartása* miatt elmozdította.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Két éve vizsketegségben szenvedek, hol keressem gyógyuláshoz? (O. J.) — **Felelet.** A vizsketegségnek igen sok oka lehet, ezért csak az ok felderítése után orvosolható. Vizsgálta meg magát Budapesten a bőr- és bújakórtani klinikán. (Mária-utca.) Ha a bajt nem a vér, hanem a gyomor okozza, a belgyógyászati klinikára fogják küldeni.

Kérdés. 1. «Sári bíró» c. színű mennyibe kerül? 2. Hány koronát küldjek, hogy előjiztetésemet december 31-ig rendezzem? (N. József, Csongrád.) — **Felelet.** 1. Nem kapható. 2. 650 koronát.

Kérdés. Mennyi az ezüst- és arany pénz ára? (Nagyapall.) — **Felelet.** Június 29-én a koronás 1050, forintos 2300, ötkoronás 3550, tízkoronás 29.000, húszkoronás 58.000 korona volt.

MEZŐGAZDASÁG

Hogyan készül a sör?

Irta: Windisch Rikárd dr. gazdasági akadémiai tanár.

A szomjúságtól eltikkadt embert a sör legfeljebb csak annyiban érdeklí, hogy kínzó, gyötrő szomjúságát segélyével megszüntetheti. Ha a szomjuhozó ember mezőgazda, avagy a mezőgazdasággal valaminő vonatkozásban áll, vagy mezőgazdasági munkás, az ilyennek a sörrel azért érdemes foglalkoznia és törődnie másnál, mert a sör előállításához szükséges nyersanyagokat mind a mezőgazda állítja elő.

Mi is hát a sör? A sör malátából és komlóból előállított szeszes ital, amely feloldottan bizonyos mennyiségű szén-savat is tartalmaz s amikor fogyasztjuk, még lassú utóerjedésben van. A bornál, a pálinkánál jóval kevesebb szeszt tartalmaz. A benne feloldott ú. n. extraktanyagok folytán nem kizárólag élvezeti szernek minősíthető, hanem némi tápláló hatása is van.

Előállításához árpát maláta alakjában, komlót, vizet és élesztőt használnak.

Az árpából a maláta úgy készül, hogy vízben jól megmosva, azt vízben áztatjuk s azután alkalmas helyiségben — a malátaszérűn — 15°C körüli hőmérsékletnél csiráz-tatjuk. A csirázás folyamán az árpában *diáztáze* keletkezik. Amikor az árpaszemből kibúj a gyökércsira és bizonyos hosszúságot elért, azt már *zöld* malátának mondjuk. Ez így sörgyártásra nem alkalmas. Sörgyártásra aszalt, vagyis magasabb hőmérsékleten szárított malátát használnak. Ebben a szárításban — aszalás folyamán kellemes ízű — pörkölési zamatananyagok keletkeznek, továbbá caramel s festőanyagok. A zöld maláta íze nyers, kellemetlen szaga némileg a frissen gyalult uborkáéra emlékeztet.

Az aszalt maláta zamatos, kellemes szagú; jóízű és tartós sört szolgáltat. A sör jellege és színe függ az aszalás mikéntjétől, az e célra használt hőfoktól és az aszalás időtartamától. Egészen sötét színű sör előállításához részben ú. n. festőmalátát is használnak, amely úgy készül, hogy a kész malátát forgatható vasdobokban szabad tűz fölött, épen úgy mint a nyers kávé, sötétbarna színűvé megpörköljük. Az aszalás folyamán az árpaszemből kibúj gyökércsira is megszárad, merevvé, törékennyé válik és részben le is töredezik. A szárítás — aszalás — befejezésekor az összes csirákat, amelyek a sörnek nem kívánt mellékíz adnának, gépekben kefék segítségével lemorzsolják és szitálás útján elkülönítik.

Az elkülönített csirák a sörfőzésnek ama mellékterméket szolgáltatják, amelyet malátacsira néven állati takarmányul használnak a gazdák, eléggé jelentékeny — 10, egész 22% — fehérjetartalmánál fogva.

Az aszalt malátából és vízből azután cukor- és dextrin-tartalmú oldatot készítenek, a sörlevet, amely komlóva és utána lehűtve szeszes erjedés útján sörre változik.

Ezt a műveletet cefrőzésnek mondják.

Eme művelet kivitele igen változatos módon történik. Cefrőzéshez a malátát — megdarált állapotban — hosszabb időn át meleg vízzel hozzák össze. Ekkor a csirázás folyamán képződött *diáztáze* a malátában lévő keményítőt részben cukorrá változtatja, amelyet a víz felold. A sörfőzésnél úgy irányítják a cefrőzést, hogy nagyobb mennyiségben ki nem erjedő dextrinek is keletkezzenek a cukron kívül. A víz a dextrineket is feloldja s ezek a sörben oldott állapotban mint extraktanyagok megmaradnak s ezek kölcsönzik annak táplálórértékét. Amikor a cefrőzés befejeződött, tehát a vízben oldhatatlan keményítő legnagyobb része vízben oldható cukorra és dextrinné alakult, a malátának vízben oldhatatlan részétől szűrés útján elkülönítik eme így készült oldatot. Szűrő rétegül a malátadara héjréseit használják. Ezt végezetül tiszta meleg vízzel kimossák, hogy az összes cukor- és dextrinoldatba jusson.

Eme kimosott maradék a sörgyártásnak másik, gazdaságilag értékesíthető mellékterméke: a *sörtörköly*, amelyet

szintén a gazdasági haszonállatok takarmányozására használnak. S pedig vagy azon mód frissen, amikor hamarosan kell fektetni, különben megsavanyodik, megpenészesedik. Vagy pedig kiszáritják. Ilyen állapotban tartós. Ez utóbbi a *száritott sörtörköly*.

Aszerint, amint egy-egy hl. vízhez a cefrőzés alkalmával több vagy kevesebb malátadarát veszünk, hígabb vagy sűrűbb sörlevet kapunk, amelyekből gyengébb vagy erősebb sör nyerhető.

A cefrőzés alkalmával készült cukor- és dextrintartalmú oldatot — sörlevet — szintén felmelegítik forrásig és komlózzák. A főzés célja a sörlemben lévő baktériumok és penészgombák elölletése, továbbá a diáztáze és a meg nem változott fehérjék megvalvasztása.

Komlózáshoz a tobozos komlót, a komló női virágzatát használják. Ez a sört tartóssá teszi, finom zamatot és gyengén kesernyés ízt ad annak. Komlózás és főzés után leszűrik a tiszta sörlevet s egyszersmind meg is szellőztetik, azután gyorsan lehűtik az erjedési hőfokra, amely a különböző minőségű söröknel nem egyforma.

Ezután a komlózott, lehűtött sörlevet élesztő hozzáadásával szeszes erjedésnek indítják, amikor a malátacukor előbb szőlőcukorra alakul, amely szén-savvá és borszesszé elerjed. Az erjedés két részletben történik. A főerjedés kádokban, az erjesztő helyiségben, az utóerjedés hordókban, az ú. n. ászokpincében.

Amikor a főerjedés befejeződött, a folyadék neve újsör vagy fickó. Ezt most hordókba fejtik, amelyekben nagyon alacsony — 0°-tól 3°C-ig — hőfoknál tartják. Ezáltal az erjedés is meglassúdik, a fejlődő szén-sav el nem száll, hanem a sörben feloldódik, amely ily módon szén-savval is telítődik és egyszersmind meg is tisztul az élesztő leülepedése következtében, tiszta, átlátszóvá, tükrözővé válik. Ezt a műveletet ászokolásnak mondják. A különböző minőségű sörökkel különböző hosszú ideig ászokolják 3—6 hétig, 2—3 hónapig. Még mielőtt az utóerjedés teljesen befejeződnék, jut a sör fogyasztásra.

A nagy ászokhordókból lefejtik az apróbb szállító hordókba s egyszersmind meg is szűrik. E hordók belül gyantával vannak kibélelve, így a hordó fája nem issza be a sört, az levegővel nem érintkezik, a feloldott szén-sav pedig nem szállhat el.

A sörök szesztartalma általában csekély. Ezért tartóságuk korlátozott. Hamar megsavanyodik, megecetesedik, ha a levegő hozzáfér és melegebb helyen tartják. Ezért a hordókat jól bedugaszolják és hideg helyen tartják, szintúgy hidegen, jég között szállítják. A csapon lévő sört is meg kell védeni a levegőtől és jég között tartani, míg ki nem fogy. A sörle erjesztéséhez használt élesztő a sörgyártás folyamán elszaporodik. A sörlehez adott élesztő mennyiségéből minden erjedés folyamán három-ötösör annyi lesz. Ennek csak egyrészt használja újból a sörgyáros, a többi felesleg. Az élesztő értékesítése részben úgy történik, hogy pékeknek adják el. Megszáritva kitűnő abraktakarmány sertések, tehenek számára. Megtisztítva és szódaoldattal keserűízű, alkotórészeitől megszabadítva és megszáritva emberi táplálékul is használják, minthogy közel 45% fehérjét tartalmaz.

Az anyarozs.

Irta Szabó Zoltán dr.

Minden gazda ismeri a rozskalásznak azt a különös vendégét, hivatlan lakóját, amely feltűnő alakjával már távolról kilátszik a többi rozsszem közül. A magyar nép elnevezte már régen a kalászban megjelenő sötétbarna, ibolya- vagy feketeszínű, hosszú, görbe és igen kemény, elváltozott rozsszemet varjúkörömnek. Hasonlít is ez a varjú körméhez. Jóval nagyobb és vaskosabb, mint az egészséges rozsszem, bizonyára emiatt nevezték el a németek *Mutterkorn*-nak, amit aztán magyarra lefordítottak *anyarozs*-nak.

Ez az anyarozs első pillanatra igen erősen megváltozott beteg rozsszemnek látszik. Nem is gondolná az ember, hogy milyen hosszú és változatos élettörténete van ennek. Még maguknak a tudósoknak is csak hosszas kísérlettel és

Harminc lovas fogat.

E képek egy kanadai kocsis ügyességét, a lónak nagy intelligenciáját és tanulékonyágát bizonyítják. A kocsis neve *Moorhouse*, aki még a csodák hazájában is nagy feltűnést keltett azért, hogy egy fogaton 1144 bushel búzát (körülbelül 330 méterháza) vitt be a 22 angol mérföldnyire lévő vasúti elevátorhoz. A fogat harminc darab lóbol és öszvérből állott. A búza nyolc kocsiira volt felrakva. A lovak közül csak az első párt kormányozta gyeplővel, a többi pedig fűtylekek és a neveik útján. Amikor hire futott a környékben, hogy milyen fogat közeledik, több ezerre rúgó tömeg jött össze a környékbeli farmokról, hogy tanui lehessenek e ritka látványosságnak. (Beküldte: *Fias Vince*, előfizetők, Kanadából.)

erősen többszázszoros nagyító-műszerrel sikerült kideríteniök ennek a fejlődését, élete sorsát. Arra hamarosan rájöttek, hogy ez az anyarozs tulajdonképpen *gomba*, amely a rozs kalászában élőködik és hozzá hasonló gombafajok egyéb kalászos gabonában, sőt pázsitfűféléiben is előfordulnak. Arra is hamarosan rájöttek, hogy ez az anyarozs, ha együttesen megőrlik a rozsszal és így a lisztbe keveredik, a kenyert *mérgezővé* teszi. A kenyér, mindennapi táplálékunk legfontosabb anyaga, a szinte szentté vált áldás, amely ve-rejtékes munkánk jutalma az anyaföld erejéből, ime ártalmassá, mérgezővé, makacs és súlyos betegségek okozójává válik, ha anyarozs kerül belé. Az anyarozs kenyér sötétes, lilás színű, nyúlós, kellemetlen szagú, sőt undorító. Kisméretű anyarozs keverése azonban eltűrhető, miéris sokszor megesik, hogy anyarozskenyert huzamosabb ideig esznek, amíg egyszer csak ki nem tör, szinte járványszerűen a görcsöket okozó, kezét-lábat meggémberítő, elvetélést, sőt halált okozó anyarozsbetegség vagy bizserkór.

A régebbi időben a bizserkór gyakrabban fordult elő a rozsfogyasztó népeknél, amelyek nem ismervén az okot, titokzatos eredetűnek tartották azt és Szent Antal tűznek nevezték. Jó gyógyszert is találtak ellene. Még pedig a koplalást, vezeklést, zarándoklást. Zarándoklás alatt elhagyták az otthoni anyarozskenyert, jó levegőn vándoroltak és a búcsujáráshelyeken tiszta kenyert kaptak. El is mult a bizserkór.

Az anyarozsgombának életét magunk is kitapasztalhatjuk, ha utánozzuk a természetet. Az anyarozsszemek aratáskor kihullanak a földre és ott áttelelnak, vagy vetéskor a jó szemekkel együtt veti el a gazda. Ugyanezt megtehetjük otthon is, ha cserépföldbe vetjük az anyarozst. Tavasszal a földbe vetett anyarozson változást tapasztalunk. A felületén apró gombácskák nőnek és pedig halaványabb nyélen egy-egy piros gömböcske. Ezek a nyeles gömböcskék nem külön gombák, hanem az anyarozs hajtásai, sarjai. Ha ezt a gömböcskét, amely alig kendermagnagyságú, erős nagyító-eszközzel megvizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy ebben igen sok apró bemélyedés, palackszerű üreg van. Ezek az üregek belsejükben ismét sok tömlőszerű hólyagocskákat tartalmaznak. Ha a gömböcskék megértek, ezekben a tömlőkben fejlődnek ki a gomba szaporító szervei, a *spórák*, csirák és pedig minden tömlőben nyolc spóra jelenik meg, amelyek fonáldarabokhoz hasonlóak. Megéréskor ezek a spórák kifeccskendeződnek a piros fejcskéből a levegőbe. Mivel e gombák érése éppen egybeesik a rozs tavaszi virágzásával, a kalász kifakadásának idejével, a spórákat a szél vagy a repülő rovarok rájuttatják a rozskalászra. Ez az idő a rozs fertőződésének ideje. Amint a spóra rájut a rozskalászra, megfertőz abban néhány virágot, mert rátapad a magházra, a virágnak arra a részére, amelyből a szem fejlődik. A spóra,

rájutva a magházra, tovább fejlődik, fehér fonalat ereszt, amely befurakodik a magház belsejébe és azt pókhálószerűen átfonja fonalakkal. Erre a magház hirtelen, erősen növekedik, de egész testét átjárják a gombafonalak, felületén pedig mézszzerű anyag válik ki. Ez a mézszzerű, csillogó nedv (*mézharmat*) tele van megint apró spórák ezreivel, amelyeket a rárepülő bogarak megint elhordanak más kalászra. A beteg magház pedig tovább növekedik, vastagodik és megkeményedik, anyarozs lesz belőle.

Amint látjuk ebből, az anyarozsnek háromféle egymástutáni alakja van: a kalászban fejlődő kemény *anyarozs* (varjúköröm), a földön kifejlődő piros *fejcskő* és a magház átalakulásakor jelentkező *mézharmat*. A mézharmatos magházból lesz a kemény anyarozs, amely arra való, hogy a földre jutva, átélje a kemény téli fagyot és szárazságot.

Mivel az anyarozs nagyobb, mint a rozszem, ezt ki lehet a rozsból rostálni. Ki is kell rostálni, mert különben mérgező lesz a kenyérünk. A rostaaljból szedjük ki azonban az anyarozsot. Nem kell eldobni, hanem össze kell gyűjteni, mert ebből igen hasznos gyógyítószert készítenek. Meg is veszik a gyógynövénykereskedők jó áron.

A gyapjúhozam növelése. A gyapju magas ára miatt a juhokra is több figyelmet fordítsunk! A gyapjú kellő mennyisége és minősége biztosítja a jövedelmet. Nagyobb lesz a gyapjúhozam (azaz több kg. gyapjú nyírható le a birkáról), ha a birkák teste nagy, kellő szélességgel, mélységgel és hosszúsággal bír. Nagyon fontos a *benőttség* is, azaz ama körülmény, hogy a fejet, lábakat és a has alját gyapjú fedje vagy csak rövid fedőszőr. Az utóbbi, gyengén benőtt példányokat nem lesz célszerű a tenyésztetben tovább megtartani. Figyelembe kell jönni továbbá a gyapjú sűrűségének is, magasságának is. Az olyan juh, melynek bundája a reá ható nyomás hatása alatt ellapul és szétválasztva a bőrön széles csíkot mutat, az épügy nem elégíthet ki bennünket, mint az olyan, mely csak 2–3 cm. hosszúságot ér el az évente egyszer eszközölt nyírások időközén. Közepes testű merinojuhokról is kell kapni 4–5 kg. súlyú bundát; kosoknak — természetesen nagyobb testük arányában — 1–2 kilóval több gyapjút kell termelniök.

Sáskairtás. *Fazekas* József magyaróvári olvasónk közli velünk a következőket: A sáska elpusztítását illetőleg felvetődik az a kérdés, hogy a sáskának ponyvával való összefogdosása helyett nem-e volna tanácsosabb a *«Zabulon»* nevű, arzént tartalmazó védőszert használni. A *«Zabulon»* használata talán egyszerűbb és hatásosabb volna, nemkülönben a költségek sem volnának oly magasak, mint a ponyvával való irtásnál. 150 gr. *«Zabulon»* elegendő 100 liter oldat előállításához. Ezt az oldatot a sáskaterületen permetező segélyvel osztjuk el. A sáska a *«Zabulon»*-nal permetezett növény elfogyasztása után csakhamar rosszul lesz és elpusztul. *«Zabulon»*-t Németországban mindennemű rágó kártevők ellen eredményesen használják.

A hússertésenyésztés felkarolása. A napokban egy tekintélyes szervezet oly irányban kezdett dolgozni, hogy a hússertés tenyésztését minél több magyar gazdával megkedveltesse. Remélik ugyanis, hogy ezúton a sertésenyésztő gazdák nagyobb jövedelemre tesznek szert. A hússertést (angol yorkshire, berkshire) elszórtan tenyésztették már hazánkban. A tenyésztőket erre vezette a hússertés nagy számarasága és gyors fejlődése. A yorkshire koca évente kétszer malacoztatható és egy-egy malacozáskor kb. 8—10 malacot hoz a világra. Az is közismert, hogy a fejlődő angol malac havonként 10 kg.-al gyarapszik, tehát négyhónapos korában 40, 8 hónapos korában 80 kg. súlyú. A mangalica csak 4—5 malacot szül egyszerre s a növendék havonként csak 5 kg. súlynövekvést ér el. Van azonban az éremnek másik oldala is. A szapora és gyorsfejlődő angol sertés igényesebb és kényesebb, mint a magyar mangalica. Akinek nincs löhere-, lucernalegelője, leföldözött teje, borsó-, babdaraja s hasonló nagy fehérjetartalmú takarmánya kellő mennyiségben; aki nem hajlandó télen meleg ólról, nyáron hűvös, árnyas tartózkodási helyről gondoskodni, az hússertésenyésztéshez ne fogjon, mert akkora jövedelmet se ér el, mint a mangalicával. De viszont bünt követ el önmaga ellen az, kinek módjában volna az angol sertés tenyésztési feltételeinek megfelelni, de bármilyen okból erre nem vállalkozik.

A legelő nem táplálja eléggé szarvasmarháinkat. Sokszor írtunk már e lap hasábjain arról, hogy legelőink — kellő trágyázás és ápolás híján — siralmas állapotban vannak. Így természetesen, hogy a reá hajtott jószág valahogy tengeti ugyan rajta életét, de termelni alig tud. Nagyon helytelenül cselekszik tehát az a gazda, ki a kopár, lekopasztott legelőre járó jószágának zöldtakarmány- vagy abrakpótlékról nem gondoskodik. Az ilyen koplaltatott állapotban fekvő töke nem hoz kellő kamatot. Tegyük csak egy próbát. Mérjük meg a tehén tejét, mikor tisztán legelőn él és azután adjunk neki otthon 1 kg. abrakot vagy 5—10 kg. zöldtakarmányt. Ha a tej nő és annyiál nő, amennyinek ára az 1 kg. abrak árát meghaladja, akkor folytassuk az abrakolást, mert hiszen jövedelemmel fogyasztja azt jószágunk.

A takarmányok besavanyítása. Ha a nedvességben bővelkedő takarmányféléket a szabad levegőn hagyjuk, akkor csakhamar áldozatául esnek a rothadási, vajsaverjesztő baktériumoknak és a penészgombáknak. E káros hatások legyőzésére gyakorolják egyes gazdák a nedvűs zöldtakarmányok és gyökönvények besavanyítását. A takarmányt hordókban, vermekben, jól körülfalazott tornyokban alaposan letaposkák és így közülük a levegőt kiszorítják. Ennek az lesz a következménye, hogy a levegő nélküli tömegben nem jutnak életre a penészgombák, mert hiszen a penésznek életéhez levegő kell. Tovább élnek azonban az összetiport masszákban a tejsavbaktériumok, melyek a növényeken, a levegőben milliónyi mennyiségben fordulnak elő s így bejutottak a letiport takarmánytömegbe is. Ezek nem károsak. Gyengén savanykás termékükkel még kellemesebbé teszik a takarmány ízét, de legkedvezőbb hatásuk abban nyilvánul meg, hogy a savi talajt nem kedvelő rothadási baktériumok életműködését megátolják. Az önmagukban ártatlan tejsavbaktériumok védik tehát tulajdonképpen takarmányunkat a penészedéstől és rothadástól.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Kinevezések a Földbirtokrendező Birósághoz.

A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére az Országos Földbirtokrendező Biróság tagjává *Széki Aladár dr.* közigazgatási bírósági ítélelőbíró, póttagjaivá pedig *Tholt József dr.* közigazgatási ítélelőbíró, *Körtvélyessy György* munkásbiztosítási felsőbbbírósági tanácselnököt, *Knell Béla*, *Kemény István dr.*, *Margitai Valér dr.*, *Fertsek Gyula dr.*, *Medgyesi Ferenc dr.* munkásbiztosítási felsőbbbírókat, továbbá *Szöke József* budapesti ítélelőbírói és *Tarpai Miklós* népjóléti és munkaügyi miniszteriumi osztálytanácsost kinevezte.

Ujra felemelték az állatorvosi díjakat.

A földművelésügyi miniszter az általános drágaság, főként az állatorvosi gyakorlatban gyorsan elhasználandó ruházati cikkek és műszerek árának aránytalanul nagy emelkedése miatt, ismét felemelte az állatorvosi magángyakorlat díjtételeit. A kiadott rendelet szerint a miniszter az állatorvosi magángyakorlatra 1900-ban megállapított díjtételeket ezek háromszorosára emelte.

A Szegedi Népfőiskolai Széchenyi Szövetség tízezer koronás pályázatának eredménye.

Folyó év márciusában a Szegedi Népfőiskolai Széchenyi Szövetség tízezer koronás pályázatot hirdetett a «Többtermelés a kisgazdaságban» című pályamunkára. A Szövetség legutóbbi gazdasági szakosztálygyűlésén a bírálóbizottság: *Gulácsy Sándor dr.*, *Juhász Árpád* és *Szűts Sándor* gazdasági tanárok beterveztették szakértői véleményüket. Beérkezett hét pályamű az ország különböző részeiből. A pályázók igen értékes eszméket fektettek le, bár azt is le kellett szögezni, hogy irodalmi és gazdasági szempontból feltétlen megkövetelhető körülményekkel egy sem oldotta meg a feladatot, mégis javasolták a pályadíj kiadását. Ennek alapján a szakosztály az elnöklő *Csiszár István* ügyvezetőelnök módosító indítványát fogadta el egyhangúlag, mely szerint, mivel a többi közül messze kiemelkedő munka nincs, mégis van egy, amely aránytalanul túlszárnyalja a többi, a szakosztály a következő díjakat osztja ki: egy darab 5000, két darab 2000 és egy darab 1000 koronás. A bírálóbizottság jelentése alapján a szakosztály az első díjat a «Ne csak olvasd e műt, hogy szórakozd vele, hanem kövesd is» című jelmondatos pályázónak ítélte oda. (*Kövér Lajos* kisgazda, Nagyszakácsi, Somogy megye.) A másodikat «Küzdj és bizva bízzál» jelmondat frójának. (*Kecskés Sándor* kisgazda, Vály, Fejérmegye.) A harmadikat «Ugarimadás» jelígensnek (*Madarász János*, Szeged) és a negyediket «Motorikus erő a kisgazdaságban» jelmondatos pályázónak (*Császár Ignác*, Szeged) szavazta meg.

Mezőgazdasági csoportkiállítás Pécsen.

Augusztus folyamán a Baross-Szövetség Pécsen országos árumintavásárt rendez a Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület és egyéb gazdatársadalmi szervezettel karöltve, az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara támogatása mellett. Figyelmébe ajánljuk gazdáinknak, hogy saját gazdasági üzemiükben előállított mezőgazdasági, kertészeti vagy esetleg háziipari termelvényeikkel minél nagyobb számban vegyenek részt a kiállításon, hogy ezáltal az egész Dunántúl termeléséről, életéről és egyéb vonatkozásairól a kiállítást szemlélők teljes képet nyerjenek. Bővebb felvilágosítást a Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala nyújt.

Az olasz sáska veszedelmesen pusztít.

Az olasz sáska pusztítása egyre fenyegetőbb mértéket ölt. Június 24-ig a bejelentett sáskajárástól fertőzött városok és községek száma *nyolcvannégyre* emelkedett. A most általánosan használt és kitűnően bevált sáskaponya használata igen gyorsítja a sáska irtását és erősen apasztja a sáskatömeget, de míg ez az eljárás elterjedt, addig a gazdaközönség huzódózása és a sáska kártékony-ságában való kételkedése miatt sok idő felhasználatlanul kárba veszett. A legelőszőr bejelentett helyeken, ahol az irtás idejében megkezdhető volt, a sáskairtás június végén befejeződött. Szolnok és Heves, tehát a leginkább fertőzött vármegyék némely területén, ahol 7—8 község határa összefüggően fertőzött, a sáskák 70—80 százalékát kiirtották. A szokatlanul borús, esős és kivált a hideg időjárás a sáskaponya használatának idejét megrövidíti. A sáska még legalább 7—8 napig szárnyatlan és azután is csak legfeljebb 6—8 nap múlva kezd repdesni. Szálló-vándorló rajokról jelenleg szó sincs. Leegerősebben fertőzött területek *Jásznagykunok- és Heves vármegyékben* vannak, de kisebb fertőzés Borsod-, Hajdu-, Békés, Szabolcs, Csongrád, Torontál, sőt Pestpilisoltkiskun és Fejér vármegyékben is van. Jásznagykunok vármegye déli része, Mezőtúr, Turkeve, Dévaványa a legújabb jelentések alapján most kerül behatódó bejárás alá.

A lisztkivétel szabályozása.

A búza nulláslistát és a rozsliszt kivételének újabb szabályozásáról a földművelésügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, amely szerint a búza- és rozsliszmennyek közül csakis a mindenkor budapesti tőzsdei lisztjellegmintának megfelelő búza nulláslistát (búzadara), illetve rozsliszt szállítható ki vámkülföldre és ez csak akkor, ha minden zsákon rajta van annak a malomnak zsákjegye és fémzára, amelyben a lisztet őrlték. A kivételi engedélyeket az egyes malmok által végzett kereskedelmi őrlés után az államnak őrlési adó címén beszolgáltatott búza, illetve rozs arányában adják ki. Mind a malom, mind a kereskedő, valamint a termelő a kereskedelmi célokra megőrölt búzána az őrlési adó címén beszolgáltatott búzamenyiséget minden egyes métermázsája után 3 métermázsára nulláslistát (búzadara), rozsnál pedig 5 métermázsára rozsliszt kivételére jogosult. Az őrlési adó címén megállapított búza, illetve rozs beszolgáltatásával a malom, illetőleg kereskedő vagy termelő a kivételre való jogot megszerezte ugyan, a kivételi engedélyt azonban csak akkor kapja meg, ha az 5 kg. búzában, illetve 5 kg. rozsból megállapított lisztkivételi illetéket, a közlelemzési miniszter által kijelölt helyen beszolgáltatta.

Eredményes kísérletek a szikesek javítására.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara tanulmányi kirándulást rendezett június hó 24-én *Karczagra*, az ottani földműves iskola gazdaságában folyó szikjavítási eljárás bemutatására. Az iskola gazdaságában már két év óta folytatott szikjavítási munkálatok szemmel látható eredményei, az egyenlően beállt búzatábla, a szikes zöldelő fásított rész, ismét egy bizonyítéka a Tessedik Sámuel által már egy évszázaddal előbb hirdett javítási eljárásnak, melyet most *Trettz Péter* főgeológus tudományos alapokon indokolva, gyakorlatban beigazolt. Soha nem termő részeken indította meg a mérsziszap a növényzetet szembetűnő különbséget mutató javítatlan és javított rész között.

Rendelket az őrlési adóról.

Az őrlési adónak az 1923—24. évi termésévből leendő végrehajtásáról a közlelmelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint a malom (daráló) ebben a termésévből is, vagyis 1923. július 1-től kezdődően, a malom telepén tároló vagy oda beérkező gabonaneműekből *őrlésnél és hántolásnál azok tíz százalékát, darálásnál vagy egyéb feldolgozásnál pedig hat százalékát tartozik természetben visszatéríteni és az államkincstár részére beszolgáltatni.* Az őrltető félnek porlásért őrlésnél és hántolásnál legfőbb másfél, darálásnál pedig legfőbb fél százalékot számítat hat fel a malom.

Eszt diákok Budapesten.

A messzi északon élő, velünk nyelvrokon nép ifjúságának képviselői a nemzetközi diákkonferencián.

Felvétel a gödöllői m. kir. baromfityényszto munkások képző iskolába.

A gödöllői szakiskola célja növendékeit a baromfityényszto minden ágában, de különösen nagyobb baromfityényszto telepek körül előforduló teendők végzésére, azonkívül a sertés-, szarvasmarha-, nyúl- és méhnyényszto, tejkezelésre, zöldség- és gyümölcsstermelésre gyakorlatilag kiképezni. A felvételi kellek: 16 évet betöltött és 30 évet meg nem haladó életkor, erős, egészséges testalkat, írni és olvasni tudás, kiskorúknál szülői beleegyezés. A növendékek ellátása ingyenes és ezenkívül még havi 250 korona ruhaköptatási díjban részesülnek. A felvételt iránti kérvényeket az iskola vezetőségéhez címezve, *legkésőbb július hó 28-ig* kell beküldeni, ahol az érdeklődők bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

A vagyonváltásbúza ára.

A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása fejében fizetendő búza árat a földművelésügyi miniszterrel egyetértően július hónapban métermázsanként 32.000 koronában állapította meg.

A Hangya kétmillió alapítványa honvédtiszt-növendékek számára. A Ludovika Akadémia, a magyar honvédtisztképzés é fényes múltú intézete, az elmúlt héten ünnepelte meg fennállásának 50 éves évfordulóját. Ez alkalommal az Akadémia érdemes parancsnoka, dombóvári Révy Kálmán ezredes bejelentette, hogy a Hangya kétmillió alapítványt tett az intézetnél, amelynek kamatait minden évben két növendék fogja élvezni.

Uj regényünk.

Mai számunkban új regény folytatásos közlését kezdjük el. Címe:

A megbékülés útja.

Tárgya: egy árván maradt testvérpár élete addig, amíg mindketlen a boldogság ölébe hajtják fejüket. A városból aprón falura kerülnek, jóságos emberek gyermekeiké fogadják őket. Közülük az egyik nem tudja szívét egészen az új szülőknek adni. Forró szeretettel őrzi lelkében az igazi emléket, akiket sohasem ismert, sőt nem is hallott róluk semmit. Szenved a bizonytalanság, a titok súlya alatt; elidegenedik az új szülőktől s mire felnő, a városba megy. A szenvedés méregfoga nem hagyja nyugton, sőt egy megrázó találkozás valakivel, aki egyetlen pillanatra meglebenti előtte a titok sűrű fátyolát, beteggé teszi. Hazamegy a falura. Szerető gondossággal ápolják, köztük egy leány is, aki gyermekkori pajtása volt. Mikor felgyógyul, feleségül veszi a leányt hálából az önfeláldozásért. De aztán, amikor kisarjad kettőjük életéből az új hajtás, akkor legyőzve, szerelemmel borul a felesége ölébe. Másik, az öccse, hamarabb és kevesebb harccal jutott el boldogságához.

Koplik Gyulát,

elbeszélésünk íróját, olvasóink ismerik már «Misu» című bájos regényének lapjairól. Uj munkájában megvan minden régi erénye, de azóta tehetsége örvendetesen izmosodott. Témájának megválasztása azt bizonyítja, hogy nem retten meg a nehéz művészi feladatok megoldásától. Megírása pedig arra vall, hogy ereje nem hagyja cserben. Főerőssége a biztos lélekrajz; kitűnően festi meg a vergődő ember képét és forró részvétet kelt hőse iránt. Nyelve gazdagabb lett, meseszövege is fejlődött. Valóban érdeklődéssel várunk tőle most már hosszabb léleketű munkát.

Uj regényünket olvasóink szeretetteljes figyelmébe ajánljuk.

Új államtitkár a földművelésügyi minisztériumban. *Horthy* Miklós kormányzó nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter előterjesztésére *Jeszzenszky Károly* báró és *Mayer Károly* dr. miniszteri tanácsosoknak a helyettes államtitkári címet és jelleget adományozta. Az előléptetés a földművelésügyi minisztérium két érdemes tisztviselőjét érte. *Jeszzenszky*, mint a *lőtenyésztési főosztály* főnöke, a háborút követő időben a lóállomány fejlesztése körül szerzett kiváló érdemeket. A főügyosztály munkakörét hozzáértéssel intézi. *Mayer Károly* a *munkásügyi főosztály vezetője* és az elnöki ügyosztály főnöke. Ezelőtt huszonhárom esztendővel kezdte pályáját a földművelésügyi minisztériumban és már 1917-ben megbízták a mezőgazdasági munkásügyi és szociálpolitikai osztály vezetője teendőinek ellátásával. Kiváló szaktudása folytán a miniszterelnök személyes vezetése alatt működő szociálpolitikai bizottság tagjának nevezték ki. 1921 óta az elnöki osztály főnöki teendőit is ellátja.

Esküvő Balogh Elemér családjában. Almási *Balogh Elemér* dr., a Hangya vezérigazgatója és felesége, *Magurányi Olga* leányát, *Editét*, csütörtökön délután vezette az egyetemi templom oltárához hibbei *Kubányi* Endre dr. egyetemi tanársegéd, hibbei *Kubányi* Endre nyugalmazott főerdőtanácsos és alsószalóki *Krivácsy* Emma fia. A két család rengeteg jóbarátja, ismerőse, rokona hat óra előtt egészen megtöltötte a templomot s a bejáratnál a kocsik és autók olyan tömege torlódtott össze, hogy szinte a közlekedés is megakadt. A meghívott előkelőségek a főhajóban helyezkedtek el és csoportjukat kedvesen karéjozta a *Hangya* női és férfi tisztviselőkara, amely teljes számban jött el a kedvelt vezérigazgató családi ünnepére, úgyisintén itt voltak a pozsonyi egyetem tanárai és orvosai, *Kubányi* Endre kártársai. Pontban hat órakor megnyitott a templom főkapuja. e pillanatban felzúgott az orgonán a *Lohengrin* nászindulója és bevonult a lakodalmas menet. Ebben a következők vettek részt: elől *Ipolyi-Keller* Gyula gyermekei és *Balogh Elemér* bájos fia haladtak botos vőfélyekként; utánuk jöttek: *Balogh Lili* és *Oláh Béla*, *Balogh Elemér* és id. *Kubányi* Endréné, *Balogh Elemér* és id. *Kubányi* Endre, *Balogh Lóránd* és *Krivácsy Géza*, *Balogh Edith* és *Kubányi* Endre. Amikor a jegyespár az oltár elé ért és velük szemben elfoglalta helyét az esketést végző főpap, *Erdősi* Károly apát, a Szent István-Társulat vezérigazgatója, a kóruson megszólaltak *Schubert-Wilhelm* Ave Mária-jának zsongó melodiói és kezdetét vette a szertartás. A formaszűrő rész elvégzése után *Erdősi* Károly beszédet mondott. A jelenlévők ezután melegen üdvözölték az ifjú párt, majd a meghívott közönség s a nász nép az Országos Kaszinóba kocsizott, ahol családi lakoma volt.

A belügyminiszter szemléje a budapesti tűzoltók felett. Mint a tűzrendészet legfőbb felügyelője, Rakovszky Iván belügyminiszter az elmúlt héten szemlélet tartott a fővárosi Kún-utcai tűzoltólaktanyában. A belügyminiszter kíséretében voltak Koszó István és Kőszeghy Sándor államtitkárok, továbbá Sipőcz Jenő és Fokusházy Lajos polgármesterek. Rakovszky Ivánt a bejárónál az Országos Tűzoltó-Szövetség elnöke, Széchenyi Viktor gróf nemzetgyűlési képviselő fogadta. A tűzoltóság legújabb automobilja általános feltűnést keltett, mert ez a gép a legnagyobb tűzoltókocsiként jelenleg Európában. Itt a benzinmotor nemcsak a vontatást végzi, hanem a szivattyú- és a fecskendőgépet is hajtja és ilyenformán három sugárban és száz méter magasságra percnként összesen kétezer liter vizet felhajtani. Bemutatták a belügyminiszternek, hogyan dolgoznak a tűzoltók. A riadójelzés megtörténte után az autók félperc, a kocsik pedig egy perc alatt indulásra készen állanak. Az egyes gyakorlatok és mutatványok befejezése után az egész balparti tűzoltóság mintegy kétszázötven főnyi legénysége tizenhét autóval és tizenhat kocsival elvonult a miniszter előtt. Mielőtt Rakovszky Iván távozott volna, meglepetéssel fejezte ki a tűzoltóság előtt.

Steinecker Ferenc lett a Falu-Szövetség új igazgatója. A múlt héten történt meg az igazgatói csere az Országos Falu-Szövetségben. Marschall Ferenc dr. nemzetgyűlési képviselő, akit az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatóhelyettesnek választott meg, mint ismeretes, átadta helyét Steinecker Ferenc dr. egyetemi tanárnak. A tisztikar előtt Marschall üdvözölte Steinecker Ferencet és megemlékezett a szövetség alapítóinak érdemeiről s arról a megértésről, amellyel a földművelő- és gazdaközönség foglalkozik a szövetséggel. Beszámolt a távozó igazgató azokról a módosításokról, amelyek között a Falu-Szövetség eddigi működését kimerítette, majd Steinecker Ferenc húzta meg a körvonalakat, amelyek közé reformterveit illeszteni kívánja.

A bolgárok Petőfi-ünnep. Az eddigi külföldi Petőfi-ünnepségek közül is kimagasló az a egyszerű ünnepség, amellyel a bolgár nép ünnepelte a magyar költő emlékét. Jelen volt az ünnepségen a miniszterelnök és kultuszminiszter képviseletében a szófiai egyetem rektora, az egyetem tanári kara, az akadémia elnöke, a szent szinódus képviselője, a hadsereg és papság számos tagja és Nemeskürty Kiss Sándor magyar királyi ügyvivő vezetésével a szófiai magyar követség. Az ünnepségen a magyar királyi ügyvivő beléptek a királyi testőrség zenekara rázendített a bolgár, utána mindjárt a magyar himnuszra. Azután Arnoldoff egyetemi tanár rendkívül művészi formában adta elő Petőfi életének történetét. Kastner Jenő budapesti egyetemi magántanár, a Petőfi-Társaság megbízottja francia nyelvű üdvözlő beszédben köszöntötte meg a gyönyörű ünnepséget. Ezután hosszabb francia tanulmányt olvasott fel Petőfi költszetéről és világirodalmi jelentőségéről. Kamarás Ferenc hegedű- és zongorakísérettel előadott Petőfi-dalait nagy hatást keltettek. A taps még fokozódott Usovának, a Berlinben végzett fiatal művésznőnek kitűnő szavazata után. Gancseva Budevszka, Bolgárország leghíresebb tragikája Petőfi költeményét, az «Órült-ét adta elő. Groseff és Memiroff fordításokat olvastak fel. Andrej Stojanoff, a bolgárok legnagyobb zongoraművésze pedig egy Liszt-fantázia előadásával járult az ünnepség sikeréhez. Az ünnepség a Rákóczi-induló hangjaival ért véget. Az ünnepély után a magyar ügyvivő díszbédét rendezett.

A tábla is helybenhagyta a Károlyi Mihály vagyonának elkobzására vonatkozó ítéletet. Ismeretes, hogy a budapesti törvényszék annakidején Károlyi Mihály gróf hazaárulását megállapítván, öt vagyona elvesztésére ítélte. Ennek az ítéletnek táblai tárgyalásában Juhász Andor táblai elnök tanácsa múlt héten hozott döntést. A táblai ítélet az elsőfokú bíróság, a budapesti királyi törvényszék ítéletét teljes egészében helybenhagyja, vagyis elrendeli Károlyi Mihály gróf vagyonának átszállását az államra. Károlyi Mihály gróf képviselőjének nyolcemillió, a kincstár képviselőjének négyemillió korona perköltséget állapít meg a királyi ítéletábra. Az ítélet indokolása kifejti, hogy Károlyi Mihály gróf elkövette a felségvétség és hűtlenség bűncselekményét. Az alkotmány lelke, szellemi alkotórésze az államnak. Aki ezt támadja meg erőszakkal: az alkotmány lényeges részét rombolja le. Az államnak, mint bizonyos formájú államnak megszüntetése felségvétségnek minősítették. Hűtlenség büntetést az követi el, aki hazája ellen fegyvert fog, az ellenséget hazája ellen vezeti. Az ilyen: hűtlen hazaáruló. Károlyi Mihály gróf az ellenséghez pártolt, mivel az ellenség számára kémkedett és annak fegyveres szolgálatot teljesített. A pacifizmus jelszava alatt a forradalmat készítette elő. Károlyi Mihály közéleti szereplésének rugója a mindenáron való érvényesülés volt. Az ítélet indokolásának befejezése után az elnök kijelentette, hogy az ítéletet a felperes és alperes képviselőivel 15 napon belül írásban fogja közölni, amikor is az alperes felelősséggel élhet a királyi kuriához.

A bajai állami tanítóképző zászlószentelési ünnepélye. Dulovits Árpádné kultuszminiszteri tanácsos neje, zászlónya, felkötöi az új zászlóra a szalagot.

A népszövetségi ligák ülése Bécsben. A népszövetségi ligák az elmúlt héten Bécsben kezdték tanácskozást. Az értekezleten többek között a kisebbségek ügyét is tárgyalták. A kérdéshez magyar részről Lukács György szólalt fel. Utalt arra, hogy az új szomszédos államok csak akkor kívánják megadni a kisebbségeknek az őket megillető jogokat, ha a kisebbségek barátságosak. Am seholsem talált megállapítást arra nézve, mikor barátságos a kisebbség. Ez alatt csak az állam törvényeinek, alkotmányának meg nem sértését érthetjük, amit szabatosabban úgy fejezhetünk ki, hogy a kisebbségi jogok senkit sem mentesítenek a törvény és alkotmány tiszteletben tartása alól. A nagy hatással előadott beszéd után Szüllő Géza azt fejtette, hogy nem végez-e a kisebbségi bizottság eredménytelen munkát, amikor a legszebb javaslatokat dolgozza ki, de azokat a hivatalos népszövetség nem fogadja el s az új államok a kisebbségi jogokat továbbra is sértik. A kisebbségi javaslatokat még néhány felszólalás után Adelswaerd báró szavazásra bocsátotta. A teljes ülés a javaslatokat egyhangúlag fogadta el. Ezzel a kisebbségi ügy hatalmas lépéssel haladt a rendezés felé. A politikai bizottság elé került Póka-Pivny dr. nak az a sürgős javaslata, mondja ki a népszövetségi unió, hogy Magyarország kétségbeesett pénzügyi helyzetének láttán fontosnak tartja, hogy a kellő nemzetközi szervek teljes figyelmükkel forduljanak Magyarország pénzügyi szandálisa felé, amely egész Közép-Európa gazdasági helyzetére kihatással van. Az unió jogi bizottságában Apponyi Albert gróf javasolta, hogy a népszövetségi ligák hazájukban honosítsák meg a kötelező nemzetközi bíraskodás elvét. Apponyi gróft különben beválasztották az értekezlet elnökségébe.

Az új bolgár kormány szabadonbocsátja a háborús minisztereket. Az új bolgár kormány a nép sürgető kívánságára úgy határozott, hogy szabadlábra helyezi a Sumeben fogva lévő minisztereket, a Gesov és Mulinov háborús kormányok egykori tagjait, akiket Sztambulijiski törvény ellenére tartóztatott le. A minisztertanács határozata értelmében külön törvényre nincs szükség, mert az egykori minisztereket alkotmány ellenére, az igazságszolgáltatás közbenjötté nélkül fogatta el Sztambulijiski.

Pasics ellen merényletet kíséreltek meg. Pacics szerb miniszterelnökre az elmúlt héten, amikor elhagyta a nemzetgyűlés épületét, Raics Mihály banktisztviselő négysezer rálőtt. Az egyik lövés Pacics miniszterelnök kezét surolta, automobilja ablakának egy szilánka pedig az orrán sebesítette meg. Mindkét sebesülése jelentéktelen. A merénylő egy magyarországi szerb, aki 1897-ben született és sok évi Magyarországon való tartózkodása után nemrégiben jött Belgrádba. A merénylet indítóoka politikai természetű.

Akik azzal is keresnek, hogy éjszaka sortállanak. A bécsi német követségen emberfeletti munka folyik a vizumok kiállításával. Természetes, hogy aki sorra akar kerülni másnap reggel, annak már este meg kell kezdeni a sortállást. Az élelmes bécsi munkanélküliek mostanában ezt az állást töltik be. Estéknél ugyanis odamennék a követség elé sortállni vizumért. A kényelmes tehetősek, akik az éjszakai alvás gyönyörűségét nem adják oda a kellemetlen éjszakázásért, reggel a követség elé mennek és a munkanélküliektől megveszik a helyet 50.000—70.000 koronáért. Az üzlet tehát nem is olyan rossz a munkanélküliek számára. A rendőrség most le akarja törni ezt a foglalkozási ágat.

A tanítás szabadsága Erdélyben. Ugron István, a román szenátus tagja, a miniszterelnöknek memorandumot adott át a magyar felekezeti iskolák tárgyában. A memorandumban arra kéri a román kormányt, hogy biztosítsa a tanítás szabadságát a magyar iskolákban.

A „Népszava“ szerkesztőjét egy évi börtönnel sújtották. A „Népszava“ 1922 február 26-án *«Bőli prédikációk»* címmel cikket közölt, amely a munkásságot szemszedett módon vizsgálta a középmezőben, a főpapság és a birtokosság ellen. A cikket, mint a büntető törvényszék tárgyalásán kiderült, Farkas Antal, a „Népszava“ belső munkatársa írta. Mivel azonban Farkas állandóan Bécsben tartózkodik, helyette az újság felelős szerkesztőjét, Vanczák János nemzetgyűlési képviselőt vonták felelősségre. A büntetőtanács hosszas tanácskozás után *bűnösnek* mondotta ki Vanczákot és osztályellenes izgatás büntette miatt *egy esztendei börtönrre ítélte*.

Amerikában életveszélyes a hőség — magyar földön őszi hideg. Az időjárás általában a legszeszélyesebb szélsőségeket mutatja. *Newyorki* jelentések szerint egész Északamerikában olyan rettenetes hőség dühög, hogy negyven év óta nem volt ekkora meleg. Egyes gyárakban be kellett szüntetni a munkát, mert a személyzet képtelen volt dolgozni a meleg következtében. A városi lakosság erdőbe és parkokba menekül és ott tölti az éjszakát, hogy a meleg ellen valamiképpen védekezhessenek. Ezzel szemben Csonkamagyarországon mindenfelé hideg esők járnak. A hivatalos jelentések szerint a hőmérséklet körülbelül tíz fokkal alacsonyabb az ilyenkor szokottnál. Természetes, hogy az aratás munkája a hűvös és esős időjárás miatt hátráltatva van és legalább két héttel későbbre tolódik.

Lejebb szállították a postatarifát. A kereskedelemügyi miniszter a posta-, táviró- és távbeszélő-díjszabás ügyében már döntött és a *belföldi postai díjak emelését némileg mérsékelte*. Az új tarifa július 1-én lép életbe és főbb tételei a következők: Levél helyben 40 korona, vidékre 80 korona (az eredetileg tervezett 50, illetőleg 100 korona helyett). Ausztriába, Csehszlovákiába, Lengyelországba, Németországba, Oroszországba és Romániába 175 korona, egyéb külföldi államokba 250 korona. A levelezőlap 20, 40, 110 és 150 korona. Az ajánlás díja helyben 50 korona, vidékre 100 korona, külföldre 250 korona. *Postautalvány díja belföldre 10.000 koronáig 100 korona.* A küldhető összeg maximuma 500 000 korona. A csomagdíjszabás mérsékelten emeltetett. A távirat szódíja belföldre 25 korona, Ausztriába, Csehországba, Jugoszláviába és Romániába 75 korona, Németországba és Lengyelországba 100 korona. A többi külföldi díjtétel átlag 25 százalékkal emelkedik.

Július végén kerülnek forgalomba az új ötvenezerkoronások. Jelentették, hogy a Magyar Jegyintézet új *ötvenezerkoronásokat* készített Svájcban. A Jegyintézet megbízottai július tizedike körül utaznak ki az új bankjegyekért, amelyek így a *jövő hónap vége felé forgalomba kerülnek*.

Ujból felemelték a közalkalmazottak rendkívüli segélyét. Kállay Tibor pénzügyminiszter a Közalkalmazottak Nemzeti Szövetségének vezetőségével folytatott tanácskozás után felhatalmazta a pénzügyminisztérium számfejtő-osztályát, hogy a közalkalmazottak rendkívüli segélyét július hónapra *kilencven százalékkal emeljék fel*.

Fehér verebet lőtt egy ipolysági vendéglős. Hopfinger Gyula Ipolysági vendéglős a napokban tiszta *habfehér színű* verebet lőtt és pedig oly szerencsésen, hogy csak az egyik szárnyát sebesítette meg. A fehér verebet kalitkába helyezte abban a kertben, ahol megsebesítette és most a *veréb anyja eteti ját*, amely vígan csiripelve örül életének.

Halálos takaréktűzhely-robbanás. Keszely Vince vendéglős síófoki nyaralójában titokzatos robbanás történt szombat este. Kovács Eszter szakácsnő vacsorát akart főzni a rég nem használt takaréktűzhelyen. Amint tüzet rakott, hatalmas robbanás rázta meg a konyhát, amely szétvetette a takaréktűzhelyt. A *szakácsnő a robbanás következtében meghalt*. Valószínűleg robbanóanyag okozta a szerencsétlenséget, amelyet a *kommün alatt vörös katonák* rejtettek el a takaréktűzhelyben.

Háromhónapi elzárásra ítélték, mert lopott kötélre akasztotta fel magát. Wettenstein István munkás néhány hónappal ezelőtt felakasztotta magát, de még idejekorán észrevették és megmentették. Az előhívott rendőr megkérdezte tőle, honnan vette a kötelet, mire bevallotta, hogy az államvasutak gépgyárában *lopta*. Emiatt megindult ellene az eljárás. A bíróság ma az enyhítő körülmények figyelembevételével *háromhónapi fogházra ítélte el*.

Minden magyar ember *Amor* bajuszpedrót használ. Gyár: Pán Laboratórium IV., Régi posta-utca 2. sz. Budapest.

TRÉFÁK

A legjobb orvosság.

— Kedves doktor úr, mit használjak, hogy az arcomról eltűnjön ez az égés és a vörös foltok?
— Ön semmit, kisasszony, hanem inkább a vőlegénye borotválkozzék gyakrabban!

Évának nem kell a leves.

A kis Éva megint nem akarja a levest megenni. A mamája méltatlankodva szól rá:
— Hány szegény gyermek örülne, ha csak a felét kapná...
— Én is! — kapott a szón a leves ellensége.

Sokatmondó válasz.

— Mit mondasz, öregem, a feleségednek ilyenkor, ha berúgva mész haza?
— Ilyenkor már semmi szükségem arra, hogy valamit mondjak!

Gyermekésszel.

A kis Margit kutyuskájával játszadozott a kertben, amikor egyszerre nagy zápor lepte meg. Rohan fel kutyájával a házba s aggódva kérde a mamáját:
— Mamuka, mondd, nem fog megfázni a kutyuka? Vizes lett a lába...
— Dehogy fog, kis leányom. Neked hányszor lett vizes a lábad s mégsem fáztál meg!
— Igen, de nekem csak két lábam lett vizes, a kutyukának pedig négy!

Ártatlan a dologban.

Gábor gazda és a felesége ezüstlakodalmuk megünneplésére készülődtek. Az asszony kedveskedni akart az urának és indítványozta:
— Ne ölnék le erre a napra a disznót?
— Ugyan, — felelte a gazda — tehet az a szegény disznó róla, hogy mi huszonöt éves házask vagyunk?

Kevesebb pénzbe kerül

a kávéja, ha babkáve es pótlék helyett az újfajta «ENRILO»-ból készíti. «ENRILO» tökéletesen pótolja a babkávét. Erősebb, ízletesebb és ezenfelül még rendkívül olcsó is. Eme különlegesség minőségéért, gyártójának a **FRANCK HENRIK FIAI** cégnek világhíre szavatol.

Egymásra találtak.

— Hallatlan, milyen komisz ez a világ. Ideadnak egy teljesen értéktelen órát aranyóra helyett. Még szerencse, hogy hamis ezreket adtam ért!

A helyiérdekű vasútnál.

Utaz: Azt hittem, hogy innen délután is megy egy vonat a fővonal felé?

Állomásfőnök: Máskor szokott menni, de ma, ebben a szakadó esőben, sajnáljuk a mozdonyt elindítani!

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak július hó 1-én.)

Gabonavásár. 78 kilogrammos tiszavidéki búza 43.500—44.000, dunántúli és pestmegyei 43.000—43.500, 76 kilogrammos tiszavidéki búza 43.000—43.250, dunántúli és pestmegyei 42.500—42.750, rozs 32.500—33.000, takarmányárpa 30.000—31.000, zab 33.500—39.500, tengeri 33.000—34.000, repce 72.000—75.000, korpa 19.500—20.000 korona métermázsánként.

Vágómarhavásár. Legjobbminőségű ökor 1300—1600, kivételesen 1800—2000, közepes 980—1200, silányabb 760—850, jobbmínőségű bika 1300—1500, kivételesen 1800—2000, silányabb 1050—1250, bivaly 800—1000. Jobbmínőségű tehén 1200—1500, kivételesen 1600—1700, silányabb 900—1150, kicsontozni való marha 750—900, növendékmarha 800—1100, kivételesen 1200 korona kilogrammonként élősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 2500—2800, középminőségű 3000—3350, nehéz sertés 2900—3400 K kilogrammonként élősúlyban.

Takarmány. Rétsizéna elsőrendű új 6950—8000, másodrendű új 5700—6900, harmadrendű csomagolásra 4500—5650, nádtakarmány, száraz 3200—4000, lucernaszéna 8400—11.400, zabosbüköny új 7000, alomszalma 5500—6500, zsupszalma 7000 korona métermázsánként.

Juhvásár. Hízalt ürű 800—975, feljavított juh 875, kisorolt kos 800 korona kilogrammonként élősúlyban.

Lóvásár. Igás kocsiló, nehéz 460.000—800.000, igás kocsiló, könnyű 235.000—550.000, számár 120.000—190.000 korona.

Tenyész- és haszonállatok. Úgy jármosókor, mint tenyészállatok iránt a kereslet változatlanul rendkívül élénk, Romániából jármosókor szállítmányokat jeleznek. Elsőrendű tarka jármosókor 1700—1900, másodrendű tarka jármosókor 1500—1700, friss fejős és vemhes tehének 1500—1700, 1½ éves üszök és tinók 1450—1650 korona kilogrammonként.

Gyapjú. Jó, közepes minőségű gyapjút 4000 koronáig jegyeznek, prfma uradalmi gyapjúért 4300 koronát is fizetnek kilogrammonként.

Nyersbőr. Marha- és borjúbőr 20 százalékkal emelkedtek. Nyers marhabőr 3500, száraz 6000—6200, nyers borjúbőr 4000—4200, száraz 8000—8400, lóbőr sózott 18.000—20.000, száraz 14.000—15.000, gyapjas juhbőr 1500—1600, nyírott 1000—1200, báránybőr 1800—2000 korona kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 270, tejhabszin 1400, tejfel 700—900 K literenként. Elsőrendű vaj 3600—4000 (nagyban 3200), másodrendű 2800—3200 (nagyban 2600), hamadrendű 2600, tehéntúró 600—700, (nagyban 400—450), elsőrendű juhtúró 1600—1800 (nagyban 1350—1400), másodrendű juhtúró 1200—1600 (nagyban 1300—1350), gomolya 1400—1800, trappistasajt 2200—2800 (nagyban 1600—1800) korona kilogrammonként.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 220, petrezselyem 150—250, vöröshagyma zöldjével 160—200, fokhagyma zöldjével 100, kelkáposzta 240—400, burgonya, ujdonság 340—450, fehér burgonya 90—100, nyári retek 160—180, uborka 900—1200, tök 200—260, zöldborsó, hüvelyes 340—450, kifejtett 700—1300, zöldbab, ujdonság 1200—1400, karfiol 1800—2000, tormá 200—400, spárga 500—1500, sóska 220—240, spenót 180—300, sampion gomba 1500—2800, tinóru gomba 2000 korona kilogrammonként. Körte, ujdonság 800, barack 1400, cseresznye 900—1200, meggy 900—1200, egres 500—600, ribizke 550—700, eper 2400—2800, dió 600 korona kilogrammonként.

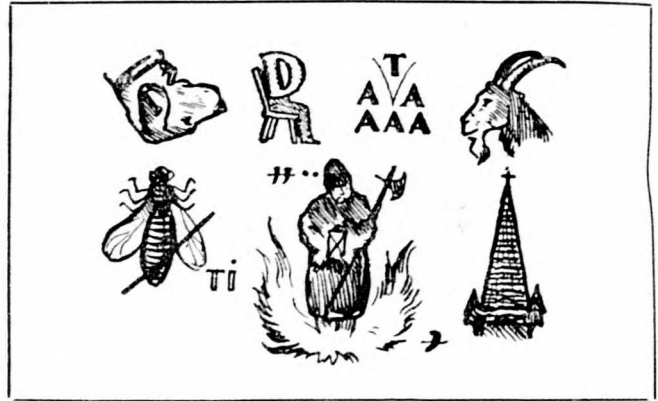
Baromfi és tojás. Tojás 110 korona darabja. Csirke, ujdonság, párja 2600—3000, tyúk párja 6000—8000, ruca párja 5600—11.000, liba, ujdonság, párja 16.000, hizott liba kilogrammonként 2800, hizott pulyka kilogrammja 1600 korona.

Bor és szesz. A bor árak folytonosan emelkednek, de sajnos nem olyan mértékben, mint amilyen mértékben a pénz vásárlási képessége csökken. Dacára annak, hogy a holt idényben vagyunk és semmiféle borkivétel nincsen, spekulációs vételek mégis történnek. A hordók ára erősen emelkedett. Az Országos Szeszértékesítő Rt. legutóbbi ülésén a fogyasztási szesz árát változatlanul 900 koronában hagyta meg, ellenben a denaturálási és ecetgyártáshoz szolgáló szesz árát felemelte. Gyümölcs-pálinkafélékben a kereslet élénk és az árak emelkedtek. Jegyeztetve törköly 1500—1600, szilvórium 2000—2100, sóprópálinka 1400 korona minőség szerint.

Idegen pénznemek legmagasabb árai. A devizaközpont hivatalos árfolyása 1923. július hó 3-dn: angol font 39.920 K, dollár 8780 K, francia frank 525 K — f, német márka 600 f, olasz lira 387 K, osztrák korona 12-95 f, román lei 47 K — f, cseh korona (szokol) 266 K — f, svájci frank 1540 K, szerb dinár 96 K 50 f, lengyel márka 7-50 f. Zürichben 100 magyar koronáért 0-1/2 svájci frankot fizettek.

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: Ifjabb Juhász György, Csolyós-Pusztáról.)

2. Belürejtvény.

T
—
t y

(Beküldte: Matics István, Somogyvárról.)

3. Számrejtvény.

- 16, 29, 18, 12, 27, 30 = elszakított magyar város
7, 11, 14, 13, 3 = a Tisza egy mellékfolyója
4, 2, 21, 31, 1 = elszakított magyar megye székhelye
24, 5, 26, 9, 10, 20, 15 = Maros-menti város
30, 17, 32, 23, 22 = a délvidéki legjobb búzatermő földje
6, 8, 15, 28, 25 = Rákóczi Ferenc hamvainak nyugvóhelye
19 = az abcé egy betűje
1-től 32-ig = egy magyar ima utolsó sora.

(Beküldte: Tüzes István, Budapestről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 30-ik számunkban közöljük.

A 24-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: Világháború.
2. Szórejtvény: Vezércsillag.
3. Pótló rejtvény: Ókésce.

Megejtették: Balogh Vencel, Sándor István, Takács Rezső, Kása Béla, Árvay Jucika és Gyuszika, Máthé László és Ilonka, Borsos József, ifj. Éva Béla, Tüzes István, Tóth Magdus, Ujváry Lajos, Kindl József, Sivár Ferenc, Bán Gyula, Salamon Bálint, Nagy Ilonka, Rákai István, Bujdosó Nusika, Mester József, ifj. Melcher Mihály, Sárossy János, Gál Margitka, Molnár Mancsi, Illés József, ifj. Gomolka József, Tóth Lajos, Szücs Lászlóné, Lustyik Zsuzsa, ifj. Vetrő József, ifj. Bordás Antal, Fekete Lajos, ifj. Kurucz Mihály.

Jutalomkönyvet nyertek: Szijártó Ferenc (Szentés), T. Molnár Gyula (Miskolc), Sántha Gyula (Kővágószőlős), Fésű Mária (Kálóz), Pápai Irmuska (Lepsény), Szentpétery Ferenc (Felsőíreg), Breznán Pál (Sárköz), Mészáros Juliska (Galambos), Szabó János (Abaujkér), Vedrődy Gusztáv (Eger).

A 25-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő heti számunkban közöljük.

Főmunkatárs: Buday Barna.

Felelős kiadó: Meskó Pál.

Főszerkesztő: Meskó Pál.

Felelős szerkesztő: Héjli Imre dr.

A MEGBÉKÜLÉS ÚTJA

ELBESZÉLÉS IRTA: KOPLIK GYULA.

A könnyű szekér előtt vigan fickándozott a két csikó s Gábor gazda is jókedvűen pattogtatta ostorát. Olyan szilaj volt ez a kocsikázás, mintha legalább is a nagyságos követ urat hozták volna Tolmácsra. Pedig hát csak két kis árva szorongott a szekér derekában eligazgatott széna között. Két kis apróság. Két kis galambfióka. Kis szívükben megrezdült a sors csapásának érzése, még most is fáj benne, hogy könnyet fakaszt fáradt szemükbe.

Pedig már éppen eleget sírtak. Amikor a kedvesnővér megmondotta nekik, hogy most faltra mennek s itt hagyják az árvaházat, előntötte őket a szomorúság és a könny. Bandi, a fiatalabbik, nem is akart engedelmeskedni:

— Itt jó! Én itt akarok maradni! — kiáltotta kezecskéit haragosan rázva.

— Kicsi fiam, ahová mész, ott is jó emberek vannak, akik szeretni fognak benneteket, ha ti is jók lesztek! — vigasztalta őket a kedvesnővér.

Karcsi, a nagyobbik, lehajtotta fejét, szemében a fájdalom könnyei csillogtak. Megfogta a vigasztaló nővér kezét, megsókolta s a zokogástól elfojtott hangon könyörgött:

— En az édesanyámhoz, apukámhoz akarok menni! Ők várnak minket haza... Anyuka biztosan sír, hogy oly sokáig nem voltunk otthon!...

A kedvesnővér magához vonta a két csöppseget. Jóságos szemében is csillogott valami, de azért mosolygott, hogy a másik kettő is mosolyogjon. Simogatta barna fűrtjeiket, sókolta kigyúlt orcájukat s biztatgatta őket:

— Apuka és anyuka majd odajönnek értetek. Ha jók lesztek, akkor meglátjátok apukát és anyukát...

A két kicsi nem sokat értett mindebből. Csak azt tudták, hogy el kell menniök, itt kell hagyniök ezt a helyet, ahol mégis csak boldogok voltak, ahol szerették őket.

A kis pajtásoktól elbúcsúztak s ott hagyták az árvaházat. Olyan jó volt, hogy a kedvesnővér velük ment. Vonaton is ültek. Mit is csináltak volna ők a sok-sok ember között egyedül. Karcsi erősen fogta a kedvesnővér kezét, mintha így akarta volna biztatni, hogy ő meg Bandi kezét fogja erősen, nehogy elmaradjon. Mert Karcsi nagyon szerette Bandit.

Most már nincs itt a kedvesnővér. Es — Istenem — ki tudja hová viszi őket ez a bácsi. Igaz, hogy kocsikázni jó, hát akkor ez a bácsi sem lehet rossz ember, ha engedi őket a kocsin ülni. Lám, most hátra is fordul. Nevet s hogy kutat abban a zsákban, ami az oldalán van:

— No, kis szolgálaim, hagyjátok már abba azt az eger itatást! No, majd meglátjátok, olyan fájntos vacsorát kaptok az Örsétől, hogy a tíz ujjatokat nyaljátok utána. Hm, meg aztán olyan kutyuska is van ám nálunk, hogy csak no! — biztatgatta Gábor gazda az árvákat, csakhogy vigasztalódjanak. — Meg aztán kakastejes kalács is lesz otthon, meg boci is van ám az istállóban. Hej, a kopogóját, hát még, ha azt a sok nyuszit meglátjátok! No, hát nevesetek már egy kicsinykét!... Nye te Tüzes, szedd a lábad Pompás! Nye tee! Nevesetek szolgálaim, ehöl-e, mint ez a két piros alma-e. Fájntos ám, édes, mint a méz, no csak kóstoljátok hamar!

A két gyermek majszolni kezdte az almát s ettől kezdve már több bátorsággal néztek előre. Az út, a kocsikázás most egy kicsit nem is érdekeltte őket.

Estére járt, mikor Tolmácsra megérkeztek.

Topogó Gáborné a porta előtt várta a gazdát, meg a pesti gyerekeket. A szomszédok is ott voltak. Meg mind a tolmácsi gyerekek. Az asszonyok jól megmustrálták az árvákat. Rózsáné meg is tette a megjegyzését:

— Kicsinykét sápadtak lelkecskéim, meg véznák is...

— Majd helyre hozom őket! — vágott a szavába

Topogóné, mikor leemelte a szekérből a két gyereket. Aztán olyan cuppanós csókot nyomott orcájukra, hogy menten pirosra váltak.

— Dejszen, van, azokba vér! Pesti...Csak aztán rá ne fizessen velük, lelkem Topogóné! — aggodalmaskodott Szeteyné.

De Topogóné most már nem ért rá felelgetni a rossz nyelveknek. Vitte be az árvákat az első szobába, ahol már terített asztal állt. Izlett a falat mindenkinek s a kicsikék hitték is, hogy a fonott kalács kakastejjel van sütvé. A tornyos nyoszolya is olyan puha és kényelmes volt, hogy éjszaka igazán nem álmodhattak másról, mint a mesebeli királyfiról.

Másnap volt még csak igazán mit bámulniök. A boci, a Riska, a Bodri, a Cirmos, a Panni kis csibével, a sok nyúl, meg hát ki is tudná mindazt elsorolni, ami a pesti gyerekeknek új a falun.

De meg Topogóéknak is csak most adódott alkalom jobban szemügyre venni a fogadott gyerekeket. Ha eddig egyet se adott nekik az Isten, most mindjárt kettő van. Topogónak Karcsi tetszett inkább, mert hogy ez lesz az «elsőszülött». Az asszony szíve inkább Bandi felé fordult, mert hogy az meg — kisebb volt. Így aztán mindkét gyerek szerető szívre talált.

Megkezdődött hát az új élet...

Először csak félve emelték lábukat a forró földön, a kavicsos pataokban, meg a csalános parton, de kis idő múltán már együtt rúgták a port Balog Pistával, Rozmaring Gyurival, meg a kisbíróék Miskájával. Jó napok voltak ezek. S bizony szép, vagy nem szép, Bandi, meg Karcsi rövidesen azt se tudta, mi az az árvaház. A jó kedvesnővérek emléke is elmosódott emlékezetükben. Azt se kérdezték már magukban: mikor jön hát el apuka meg anyuka? Topogóné lett az új «édesanyám» s Topogó gazda az «édesapám». Ha este elmondották az imádságot, szépen kérték a jó Istent:

— Adj Uram örök nyugalmat apámnak, anyámnak s az örök világság fényeskedjék nekik...

Nem kérdezték, miért adjon a jó Isten örök nyugalmat, mikor még nem nyugosznak, hiszen eljönnek értük majd... Sohase kérdezték s Topogóék sem mondták meg. Meg sem értették volna árvaságukat.

Bandi hároméves volt, még selypítette az «apukát», «anyukát». Karcsi sem jutott sokkal előre. Éveit egyik kezén is el tudta számlálni s még maradt is egy ujjá, arra az időre, «majd, ha nagy leszek». Nála is könnyű volt feledtetni a két szerető arcot, a szülő simogató kezét, ha más valaki simogatta őt. S Topogóné szívét dicséri, hogy az árvák nem érezték árvaságukat.

Multak a napok, eltelték a hetek, sőt a nyárból ősz is lett. A két Miskey gyerekre senkisémm mondhatta már, hogy «sápadt», «vézna». Kicsattant az orcájuk az egészségtől s a templom-térig alig győztek futni — a kövérségtől. Megirigyelhette volna sorsukat bárki fia. Topogóék büszkéek voltak a gyerekekre. Ugy nevelték őket, mint a saját magzatukat s a falubéliek is úgy bántak velük. Nem csak a Topogóék iránt való becsületből, hanem az árvák iránt való szeretetből. Mert hát ki ne szánná, szeretné az árvát?

A tél új örömeiket hozott s meghozta az első fájdalmat is. Örömet jelentett a hó, a jég... Előkerültek a vasalt szánkók, a fakorcolyák s Topogó is olyan alkalmatosságot csinált a két gyerekeknek, hogy Forgó Pali, a bíróék gyereke, meg is orrolt miatta az árvákra.

A domboldalon folyt a verseny, ki fut messzebb a szánkájával? A Miskey gyerekek mindig az elsők voltak s még azt sem vették tekintetbe, hogy az illendőség úgy hozná magával, Forgó Pali legyen az első, mert hát annak a szán-

káját váci kovács vasalta s Forgó uram kemény hat pengőt fizetett akkoriban érte.

AForgó gyerek nem is állta sokáig, hogy meg ne mondja a magáét. Akkor történt, mikor a Miskey gyerekek fölborították a Pali szánkáját — természetesen Palival együtt.

A falu tekintélyének a fia a rajta esett sérelem miatt kikelve magából, összekocant a Miskey gyerekekkel:

— Még föl meritek fordítani a szánkámat? Dejszen majd segíték én rajtatok, ti pesti csirkefogók!

A Miskey fiúk először megtokkantak a támadás miatt s azt sem tudták hová magyarázni, miért volnának ők pesti csirkefogók?

Ekkor már két párt alakult. A Miskeyeknek is akadt védelmezőjük, de Pali pártja mégis csak az erősebbik volt. Ezek jobban is győzték hanggal. Bezzeg volt mit hallgatni a két árvának:

— Miért nem mentek haza? Ugy-e Pestről kidobtak benneteket?

— Még parittyát se tudnak vetni, oszt hencsegnak! — nyelvelt Róka Laci, Pali legjobb barátja.

— Még apjuk sincs, meg anyjuk se! — kérlehetetlenkedett Pali.

A kis Bandi közbevágott elkeseredetten:
— De nekem van édesapám!

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; mindegy, hogy az ingatlan, szorosan a megállapított juttatásért eléri a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyay-u. 19.

Vörösréz
pálinka-
főző-
üstök és

vörösréz mosóüstök raktáron mindenféle kivitelben
Máthé András rézműtűgyár, Újpest, Károly-
utca 11. Nyugattól 18 villamossal. Telefon: 140-06.

MRÁVKÓ JÓZSEF
puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadász-fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

Egy darabból Kalapált

vörösrézüstök és permetezők
(Vermorel rendszer) legjutányosabban kaphatók
NAGY IGNÁC cégnél
Budapest, Károly-körút 9. szám.
Alapítástól 1884. Telefon: József 115-15.

Hangszerek és gramofonok
engedményes árban
HANGSZER-OTTHON
Fekete Mihály-nál
Budapest, József-körút 9. szám.

Ékék, ekealkatrészek, boronák, kapálóékék, fűkaszalók,
marokrakó és kévekött aratógépek, lőgeréblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzeséplőkészletek, szecskavágók, répvágók, darálók, morzsológok s minden egyéb gazdasági gép és szerzőm a
„HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Szakorvosok — rendelő vér- és nőbetegnek részére. **Egypárt salvarian-oltás!**
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 52. sz., I. em. 1. (Rákóczi szembes.)

Hungária-drótfonatok
a legolcsóbbak és legtökéletesebbek

Egyedüli gyártója:
Haidekker Sándor
sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára
Budapest, VIII. ker., Üllői-út 48/27. szám.
Árjegyzék ingyen és bérmentve!
Rozsdásodás ellen kétszer kátrányozott tűskés-sodrony kilója 400 korona.

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!
Elsőrendű szinbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, savre- és záros-bőrből a legjutányosabb napi áron szerezhetők be a
„HANGYA” CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.
MUNKÁSCIPŐK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

Dr. Héray Andor

Orsz. Földbirtokrendező Biróság által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.
Törv. bej. cég. (Cégvezető: Daniel Nándor.)

BRILLIÁNSOKAT,
gyöngyöket, rögöket bárhol drágábban vesz
Székeley Emil Király-út 51. Tel.: József 105-38.
(Törv.-templom m.)

PÁLINKAFŐZŐÜSTÖKET,
kőspontú szeszfőző-
üstök, mosóüstök,
valamint tejgazdasági
csakőstök készit és
raktáron tart

Szeményei Lajos
Fémműves, órázó és gép-
műhelye Budapest, IX.,
Remeza-utca 34. szám.

KERÉKPÁR ALKATRÉSZEKET
friss külső-belső gummikat,
láncok, pedálok
nagybani gyári árban

Javításokat, nikkelezés és zománcolásokat mértékünk felügyelete alatt készíttünk.
LÁNG J. és FIA
Budapest,
József-körút 41. sz.

Ruházati szükségletét
legelőnyösebben a
„HANGYA”
vidéki szövetkezetekben szerezheti be.

KAPHATÓ: Férfi- és női-ruhának való szövetek, fehéreműre, ágyműre való chiflon, vászon, zephir, kanavász. Szabókellékek, kész fehéreműre és folsóruhák, ágyszatén mindenemé rövid-, kézmű-, kontecki- és díszműruhák.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézéből.
RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR
szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszerű
sződpemetezők
szénképezők, háti és egykezes kénporozógépek a legolcsóbb gyártáron beszerezhetők
SZONTÁGH PÁL részvénytársaság (Cégvezető: Terényi Sándor)
Budapest, IX., Üllői-út 10. sz.

Legjobban az jár, aki a
„VASÁRNAP”-ban hirdet.